

Energistyrelsen
open-door@ens.dk

Dansk Pattedyrforening
Thomas Bjørneboe Berg
dopf@pattedyrforening.dk

18. februar 2022

HØRINGSSVAR PÅ AFLANDSHAGE VINDMØLLEPARK J.nr. 2019-82725

Vi har gennemgået miljøkonsekvensrapporten, der omfatter de to havvindmølleparker kaldet Nordre Flint Vindmøllepark beliggende nordøst for Saltholm samt Aflandshage Vindmøllepark beliggende tæt på Stevns Klint.

Vi har specifikt set på den rapport, som omhandler: "Baggrundsrapport for marine havpattedyr".

Det vurderes, at der indenfor møllefelterne findes Spættet Sæl, Gråsæl og Marsvin, der alle kan blive væsentlig påvirket af tilstedeværelsen og ikke mindst under opførelsen af en havvindmøllepark. Der er i vores perspektiv ikke indsamlet tilstrækkeligt supplerende data. Der henvises primært til historiske data, hvor de yngste er fra 2016. De 8 flytællinger dækker 3 vintertællinger (december-marts) og 5 sommertællinger. Spredningen på antal observationer på de enkelte flyvninger er meget stor (0-14). Samlet set er der 26 obs af marsvin fra sommer og blot en enkelt fra vinter. Der mangler på baggrund af flytællingerne en beregning af det forventede antal af marsvin baseret på artens dykfrekvens. Rapporten viser dog gennem modelleringer af marsvins udnyttelse af områderne ved Aflandshage Vindmøllepark har vist stigende vigtighed for marsvinene over perioderne 1997-2006 og 2007-2016 specielt i sommerperioden (Fig. 7.8). Denne stigning i områdets betydning samt den høje sandsynlighed for detektion af marsvin in området (Fig 7.10) vægtes ikke tilstrækkeligt i rapportens konklusioner.

Marsvin, spættet sæl og gråsæl er alle på EU-habitatdirektivets bilag IV. Det er derfor kritisk, at man ikke har opdateret tidligere undersøgelser af arternes anvendelse af arealerne, hvor mølleparkerne skal opsættes. Her ville akustisk monitoring på (marsvin) permanente målestationer i mølleområderne have været på sin plads, da netop Øresund er det område i de danske farvande med den højeste frekvens af registrerede marsvin-minutter ved brug af C-pods (NOVANA rapport, Arter 2016).

En anden væsentlig gruppe er flagermus, der alle er på Habitatdirektivets bilag IV, og hvor flere arter foretager årstidsbestemte vandringer mellem ynglepladser og overvintringsområder. Tyske undersøgelser viser at flagermus foretager træk over Øresund og Østersøen (*Seebens-Hoyer et al. 2021, Fledermausmigration über der Nord- und Ostsee*) og DCEs rapport fra 2017 (*Therkildsen, O.R. & Elmeros, M. (Eds.). 2017. Second year post-construction monitoring of bats and birds at Wind Turbine Test Centre Østerild. Aarhus University, Danish Centre for Environment and Energy, 142 pp. Scientific Report from DCE*) omtaler netop vindmøllers negative påvirkning på flagermus. Vi har ikke været i stand til at finde nogen stillingtagen til denne dyregruppe i det omfattende Miljøkonsekvensvurderings materiale på trods, at vi i

vores høringskommentar fra 2019 fremhævede væsentligheden af en grundig undersøgelse af denne artsgruppe.

Vi har indsat vores hørings svar fra 11. december 2019:

For det første vil vi på det kraftigste fraråde en placering dette sted, da havvindmølleparken er placeret i en af Nordeuropas mest betydningsfulde trækkorridorer. Trækket fra hele Skandinavien ledes om efteråret ned mod sydspidsen af Sverige. Det vurderes, at et betydningsfuldt antal flagermus trækker denne vej sammen med mere end 500 millioner fugle fra Falsterbohalvøen mod Stevns.

Alle danske flagermus er fredet. De er tillige omfattet af EU habitatdirektivets bilag IV, som indikerer, at de er underlagt fællesskabets strenge beskyttelse. Danmark har tiltrådt Bonn Konventionen (konventionen om beskyttelse af migrerende arter, der regelmæssigt krydser nationale grænser), hvorunder alle danske flagermus er omfattet. Danmark er kort sagt forpligtiget til på alle mulige måder at sikre alle arter af trækkende flagermus.

Kendskabet til trækkende flagermus er meget begrænset. Det vides dog, at deres træk i det store hele følger de samme ledelinjer som fuglene. Det vurderes derfor, at der ligeledes er et massivt træk mellem Stevns og Falsterbohalvøen. Der er både forårs- og efterårstræk mellem Danmark og Sverige. Man ved imidlertid, at flagermusene tiltrækkes af vindmøller, da varmen fra møllerne tiltrækker insekter, som flagermusene lever af. Ligeledes ved man, at et større antal flagermus dræbes af vindmøller ved, at deres lunger kollapser ved udsættelse af lufttryk fra møllerne.

Der er intet kendskab til størrelsen og forholdene omkring nord- eller sydgående træk af flagermus fra Stevns. På den baggrund vil det være et krav, at der opstilles flagermusdetektorer på både dansker og svensker siden. I Danmark bør det være mellem Køge Sønakke og Storedal. Der bør opsættes en flagermusdetektor langs kysten med et kort interval. Samt hvis muligt ude i mølleområdet på en platform - fyrtårn.

I slutningen af marts når nattetemperaturen kommer over 8-10 grader og de første insekter indfinder sig begynder det nordgående træk af flagermus. Omvendt er der stor forskel på, hvornår de enkelte arter går i vinterdvale - det vurderes fra september til november, så det sydgående træk er nok mere spredt. På den baggrund anbefales det, at undersøgelsen af flagermustrækket igangsættes fra primo marts til medio juni (forårstræk) og så igen fra ultimo august til ultimo november (efterårstræk). Det vurderes, at flagermusenes træk også er vejrafhængigt. Derfor bør der indsamles data som et minimum over to år.

Vi finder, at rapporten i særdeleshed er meget mangelfuld i forhold til undersøgelse af konsekvenserne på havpattedyr og i særdeleshed pinligt at man har glemt en hel artsgruppe - flagermus.

Med venlig hilsen
Dansk Pattedyrforening

